

Speerpunten aanpak VSV en arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren 2016-2020

Aanleiding

Wij bevinden ons in een periode waarin we geconfronteerd worden met veel veranderingen in de aanpak van jongeren die extra ondersteuning nodig hebben. De invoering van de Participatiewet, de Jeugdwet en de WMO heeft veel gevolgen voor jongeren in een kwetsbare positie en organisaties die met deze jongeren werken. Hiernaast verlaten nog steeds te veel jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie. Het convenant van de regionale aanpak Voortijdig schoolverlaten 2012-2015 is een jaar verlengd naar schooljaar 2015-2016. Dit omdat het ministerie van OCW tijd nodig heeft om wettelijke kaders aan te passen om maatregelen te borgen en om de focus te verschuiven naar de aanpak kwetsbare jongeren.

De regio Noordoost Brabant loopt voor op de landelijke ontwikkelingen. In maart 2015 hebben de bestuurders van onderwijs en gemeenten besloten om de aanpak VSV en de aanpak arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren bestuurlijk te koppelen. Als gevolg hiervan werken momenteel het programmateam VSV en 't WerkTverband nauw met elkaar samen.

De regio heeft een stevige ambitie. Wij willen gelijke kansen voor de jongeren in onze regio. Met elkaar zorgen we dat jongeren die uitstromen vanuit onderwijs doorstromen naar vervolgonderwijs, arbeid, een passende dagbesteding of in een toeleidingstraject zitten. Om deze ambitie te realiseren, werken onderwijsinstellingen onderling en met gemeenten (sub)regionaal samen. Hierbij hebben we te maken met de politieke lijn via het onderwijs en de lijn via de Participatiewet. Samen werken hierin is belangrijk omdat anders de meest kwetsbare groep tussen de wal en het schip valt. Denk hierbij aan 16 en 17 jarigen op het VSO en PrO met uitstroomprofiel arbeid. Zij vallen niet meer onder de Leerplichtwet maar ook niet onder de Participatiewet als een gemeente daar niet op inzet.

Momenteel missen we gezamenlijke regionale kaders en werkafspraken voor verwezenlijking van deze ambitie. Het convenant VSV 2012-2015 loopt af maar om de goede resultaten te behouden, dient de samenwerking geborgd te worden en hiernaast is er behoefte om regionale kaders af te spreken over de arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren in het PRO, VSO, vmbo en MBO entree onderwijs en uitval niveau 2. Om te komen tot een uniforme aanpak in de regio waarbij we met elkaar zorgen dat alle jongeren een passend vervoltraject hebben, gaan we aan de slag met richtinggevend speerpunten die vastgelegd worden in een regionaal convenant.

De afgelopen periode is in diverse subregionale overleggen met elkaar gesproken over de inhoud van de speerpunten en actielijnen voor de toekomst. De speerpunten en actielijnen die hieruit naar voren zijn gekomen, zijn hieronder weergegeven. In de paragraaf erna wordt het kader geschetst waarbinnen de speerpunten zijn opgesteld. Als laatste wordt er een overzicht gegeven van het vervolg proces en de overleggen waar de speerpunten worden besproken.

Begin 2016 wordt gestart met het opstellen van uitvoeringsplannen onder de speerpunten om te komen tot concrete acties en afspraken of al lopende zaken vast te leggen. Afhankelijk van de lokale of subregionale stand van zaken kunnen de prioriteiten in de speerpunten en acties in de uitvoeringsplannen verschillen. Dit zorgt ervoor dat we van elkaar kunnen leren.

Doelen

De aanpak VSV en de aanpak kwetsbare jongeren hebben doelen die gezamenlijk ervoor zorgen dat jongeren die uitgevallen zijn uit het onderwijs terug gaan naar school, jongeren een duurzame en passende plek op de arbeidsmarkt hebben of een passende dagbesteding.

- Aanpak VSV: Jongeren behalen een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op tenminste MBO niveau 2, havo of vwo of een diploma op entreeonderwijs met uitstroom 12 uur per week weken.
- Aanpak kwetsbare jongeren: Alle jongeren die uitstromen vanuit het VSO, PRO, VMBO, Entreeonderwijs of uitvallers van niveau 2 in de regio Noordoost Brabant gaan naar

vervolgonderwijs, hebben een duurzame werkplek, hebben een passende dagbesteding of zitten in een toeleidingstraject.

Rollen en verantwoordelijkheden betrokken partijen

- Onderwijs brengt jongeren kennis, vaardigheden en houding bij die relevant zijn voor de arbeidsmarkt en waarmee een schoolverlater kan deelnemen aan de samenleving. Dit doet het onderwijs onder andere door optimaal ondersteunen in het arbeidsrijp maken van jongeren onder andere door middel van beroepsoriëntatie, beroepenstages, oriëntatiestages, individuele gesprekken.
- Gemeenten zijn op grond van de Participatiewet verantwoordelijk voor ondersteuning van de doelgroep die niet zelfstandig het minimum inkomen kan verdienen.
- UWV: wordt nog aangevuld.
- Werkgevers: wordt nog aangevuld.

Uitwerking speerpunten aanpak VSV en Kwetsbare jongeren 2016-2020

De speerpunten zijn opgesteld aan de hand van een aantal lijnen. Ten eerste de kaders van het ministerie van OCW in de aanpak VSV. De regio krijgt hiervoor middelen, om deze in te zetten moeten we voldoen aan criteria. Eén ervan is de uitvoering en ontwikkeling van plusvoorzieningen voor overbelaste jongeren. Ten tweede komen speerpunten voort uit verbeterpunten die we gedurende de laatste jaren in de samenwerking tussen partners hebben gesignaleerd. Hierdoor zijn speerpunt 1 (Overgangen tussen scholen) en speerpunt 2 (Overbelaste jongeren) meer gerelateerd aan de aanpak VSV. Speerpunt 3a. (Stages en leerwerkplekken voor kwetsbare jongeren) en speerpunt 3b. (Arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren) zijn meer gericht op de arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren.

Op het moment van opstellen van dit stuk zijn de criteria vanuit het ministerie rondom de voortgang van de aanpak VSV en de aanpak kwetsbare jongeren nog niet duidelijk. Afhankelijk van de ontwikkelingen binnen het ministerie worden deze in het proces nog opgenomen. Naar verwachting gaat het om kleine aanpassingen.

Verder treft u in bijlage 1 een overzicht met definities zoals die in dit stuk zijn gehanteerd.

Speerpunt 1	
Naam	Overgangen tussen diverse onderwijsinstellingen
<u>Doelstelling kwalitatief</u>	De overstap van Vso, PrO en VMBO naar MBO is geregeld. Het overstappen van de ene onderwijsinstelling naar de andere onderwijsinstelling is mogelijk en verloopt gecoördineerd, indien een overstap niet mogelijk is moet uitgelegd kunnen worden waarom.
Doelgroep	Jongeren die overstappen van opleiding naar opleiding en alle onderwijsprofessionals die werken met deze jongeren.
Probleem	Jaarlijks vallen er nog steeds veel jongeren uit doordat ze de overstap tussen scholen niet of niet goed maken.
Verbetering	Onderwijsprofessionals vinden elkaar nog beter.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - Overstap VMBO-MBO wordt gemonitord door het programma Overstap VO-MBO van Intergrid. - Overstappers van HAVO naar MBO zijn ook in beeld en kunnen eventueel ook in Intergrid.

	<ul style="list-style-type: none"> - Overstappers van de ene VO naar de andere VO wordt geregeld tussen de scholen onderling. - Overstappers van VSO en PRO met uitstroomprofiel school naar het MBO wordt geregeld tussen de scholen onderling middels samenwerking, intake en tijdige warme overdracht. - Overstappen tussen MBO's is ook mogelijk. (het vorig jaar getekende intentieverklaring is 3x gebruikt, in alle gevallen van Helicon naar KW1C. - Overstappers worden goed begeleid tijdens hun overstap. - Afspraken maken over de rol van leerplicht tijdens de overstap. - Hoofddactiviteit is investeren in goede relaties en met elkaar vooral niet over geld praten.
<u>Regie en samenwerking (keten)partners</u>	Alle scholen in de regio
Partner die regie voert	Koning Willem I College voor regio 36A en ROC de Leijgraaf voor regio 36B
Samenwerking partners	Alle scholen in de regio, in samenwerking met leerplicht/RMC uit de regio
Rollen en verantwoordelijkheden betrokken partijen	Wij zijn samen verantwoordelijk voor alle jongeren, maar in beginsel is iedere school verantwoordelijkheid voor de jongeren die bij hen op school zitten.
<u>Haalbaarheid en implementatie Planning</u>	Gewoon doorgaan op de goede weg. Dit kunnen de scholen zelf.
Wanneer resultaat; welke tussen doelen	De uitval op het VMBO-bovenbouw is lager dan 1,5% De uitval op HAVO/VWO is lager dan 0,2% Leerlingen VSO/PRO die leerbaar en schoolbaar zijn krijgen een zorgvuldige intake op het MBO incl een warme overdracht De uitval op MBO blijft binnen de gestelde normen en de scholen in de regio helpen elkaar.

Speerpunt 2	
Naam	Overbelaste jongeren (Plusvoorziening)
<u>Doelstelling kwalitatief</u>	Overbelaste jongeren blijven op een passende plek in het onderwijs.
Doelgroep	Jongeren in het VMBO, havo of VWO en MBO met gedragsproblemen of sociaal en emotionele problemen, instabiele thuissituatie, schulden en criminaliteit in de directe omgeving die een groot risico op zowel school- als maatschappelijke uitval die op school moeilijk te handhaven zijn.
Probleem	Overbelaste jongeren lukt het niet altijd om regulier onderwijs te blijven volgen. Voor hen is er een tijdelijke plek, waardoor zij in het onderwijs blijven.
Verbetering	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt maatwerk gevonden voor overbelaste jongeren zodat zij onderwijs kunnen blijven volgen. - Er komt een sluitende structuur tussen de maatregelen. Een jongere maakt gebruik van de maatregelen die bij hem/haar past.

Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inzichtelijk maken van de maatregelen voor overbelaste jongeren. ▪ Een netwerk vormen van de maatregelen en betrokken partners zoals de BJs en wijkteams. ▪ Inzet van het aanbod is gericht op regulier onderwijs of richting de arbeidsmarkt.
Regie en samenwerking (keten)partners	Alle VSO, Pro, VMBO, havo en VWO scholen, MBO's, samenwerkingsverbanden VO.
Partner die regie voert	Samenwerkingsverbanden VO en MBO
Samenwerking partners	Leerplicht, jeugdhulp, basisteams jeugd en gezin en wijkteams
Wanneer resultaat; welke tussen doelen	Jongeren blijven in het onderwijs.

Speerpunt 3a	
Naam	Stage- en leerwerkplek voor kwetsbare jongeren die nog op school zitten.
<u>Doelstelling kwalitatief</u>	Voor alle kwetsbare jongeren in het onderwijs is er een stage- of leerwerkplek
Doelgroep	Alle jongeren die zonder startkwalificatie <u>uitstromen</u> naar arbeid vanuit het VSO, PRO, VMBO, entreeonderwijs en uitvallers MBO niveau 2.
Probleem	Door de huidige economie en de veranderingen in wet- en regelgeving zijn er minder stageplekken en leerwerkplekken voor kwetsbare jongeren. Zonder deze plekken leren de jongeren geen arbeidsvaardigheden waardoor zij niet of heel moeilijk aan een reguliere baan komen na schoolverlaten.
Verbetering	Nu is er niet voor elke kwetsbare jongere een passende stage- of leerwerkplek. Als deze jongeren een passende stage- of leerwerkplek hebben, draagt dit bij aan de ontwikkeling van de werknemersvaardigheden, waardoor de kansen op de arbeidsmarkt worden vergroot.
Actielijnen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vergroten van bewustzijn bij bedrijfsleven van de kansen die zij kunnen bieden voor kwetsbare jongeren (dit mede via het WSP); ▪ Het opmaken van een overzicht van het aanbod van producten van de scholen; ▪ Bedrijven worden gestimuleerd om stage-en leerwerkplekken beschikbaar te stellen voor kwetsbare jongeren; ▪ Extra begeleiding kwetsbare jongeren tijdens hun eindstage (laatste schooljaar) richting arbeidsmarkt (job coaching, job hunting/creatie en ontwikkeling werknemersvaardigheden); ▪ Onderzoeken of het mogelijk is dat het WSP meehelpt bij het vinden van geschikte stageplekken; ▪ Vergaande samenwerking van scholen met netwerkpartners voor het creëren van stage-en leerwerkplekken voor kwetsbare jongeren en plaatsing (SW, SBB, actieplan leerbanen, WSP). ▪ Doorontwikkeling van de huidige samenwerking tussen onderwijs op het gebied van uitwisseling stageplekken. ▪ Uitzoeken hoe de stageplekken binnen zorginstellingen voor kwetsbare jongeren behouden kunnen blijven.
<u>Doelstelling kwantitatief</u>	Alle kwetsbare jongeren in het laatste jaar van het onderwijs

Aantal deelnemers	
Regie en samenwerking (keten)partners	VSO, PRO, MBO, VMBO, gemeenten (sociale dienst en leerplicht/RMC), UWV
Partner die regie voert	Onderwijs
Samenwerking partners	WSP, Werkgevers, SBB, SW, MEE
Wanneer resultaat; welke tussen doelen	Voor elke kwetsbare jongeren is er een passende stageplek of leerwerkplek.

Speerpunt 3b	
Naam	Arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren
Doelstelling kwalitatief	Arbeidstoeleiding en plaatsing kwetsbare jongeren die niet in staat zijn zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen.
Doelgroep	Alle jongeren die zonder startkwalificatie <u>uitstromen</u> naar arbeid vanuit het VSO, PRO, VMBO, entreeonderwijs en uitvallers MBO niveau 2.
Probleem	Door de huidige economie zijn er minder banen. Dit vooral voor kwetsbare jongeren. Wanneer de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt voor deze jongeren niet goed is geregeld is de kans groot dat zij nooit regulier aan het werk gaan maar afhankelijk zijn van een uitkering.
Verbetering	Jongeren zijn zoveel mogelijk in staat zelfstandig en duurzaam in hun inkomen te voorzien en deel te nemen aan de maatschappij. We voorkomen dat jongeren in de uitkering komen.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkelen gezamenlijke aanpak laatste schooljaar ▪ Ontwikkelen nazorg tussen gemeenten, onderwijs en UWV (overgang kwetsbare WW jongeren naar ww) ▪ Bewustzijn creëren bij werkgevers voor kansen die zij kunnen bieden voor kwetsbare jongeren; ▪ Ontwikkeling aanpak 16 en 17 jarigen voor niet school- en leerbare jongeren door onderwijs en gemeenten (hierin onderscheid maken in jongeren met weinig zicht op beroepsbeeld en jongeren die nog niet arbeidsrijp zijn); ▪ De route naar arbeid voor leerlingen in een leerwerktraject (LWT) op het vmbo ontwikkelen. ▪ Vergaande samenwerking met netwerkpartners voor het creëren van banen voor kwetsbare jongeren en plaatsing (SW, Regionaal werkbedrijf (WSP)), UWV). Dit inclusief de banenafspraken. ▪ Komen tot een uniforme dienstverlening en systematiek van gemeenten richting werkgevers denk hierbij onder andere aan loonwaarde meting in het laatste schooljaar, ondersteuning werkgevers door jobcoaches. ▪ Onderwijs zo nodig/ inzetten voor jongeren die niet op school zitten en die extra ondersteuning nodig hebben richting arbeid; ▪ Opstellen van een overzicht van de voorzieningen die de gemeenten aanbieden aan werkgevers. ▪ Linken en afspraken maken met de betrokken partijen rondom (arbeidsmatige) dagbesteding voor jongeren die op de grens zitten tussen dagbesteding of reguliere arbeid.
Regie en samenwerking	VSO, PRO, MBO, VMBO, gemeenten (sociale dienst en leerplicht/RMC),

(keten)partners	UWV
Partner die regie voert	Onderwijs
Samenwerking partners	SBB, werkgevers, WSP, SW
Wanneer resultaat; welke tussen doelen	Kwetsbare jongeren hebben bij uitstroom vanuit het onderwijs een passende en duurzame plek op de arbeidsmarkt.

Kader rondom de aanpak VSV en Kwetsbare jongeren

Stand van zaken aanpak VSV

Het regionale convenant VSV 2012-2015 met jaar verlengd. Dit omdat het ministerie bezig is om processen en afspraken te borgen via wettelijke kaders. Hiervoor hebben zij tijd nodig. Het verlengde jaar staat in het teken van borgen en nieuwe initiatieven ontwikkelen. Hiervoor zijn naast 5 bestaande maatregelen 2 nieuwe maatregelen opgenomen en vastgesteld in het bestuurlijk overleg VSV en kwetsbare jongeren in maart 2015. Hieronder volgt een kort overzicht van de maatregelen

- Aanpak verzuim 18+ en outreachend RMC;
- LOB en loopbaanleren;
- Overgangen tussen scholen;
- Uitval MBO niveau 3 en 4;
- Plusvoorzieningen voor overbelaste jongeren;
- Loopbaanbegeleiding voor Kwetsbare jongeren;
- Regionaal innovatiefonds tbv jongeren en VSV.

Stand van zaken aanpak kwetsbare jongeren

In de regio Noordoost Brabant hebben de meeste gemeenten kwetsbare jongeren als prioritaire doelgroep bepaald en zijn er afspraken gemaakt in het functioneel ontwerp van het regionaal werkbedrijf. Dit functioneel ontwerp is in alle gemeenteraden vastgesteld. In dit ontwerp staat dat 't WerkTverband het gremium is op het gebied van arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren tussen onderwijs, gemeenten en netwerkpartners. Onderstaand een aantal afspraken die tot op heden zijn gemaakt.

Samenwerkingsafspraken in de regio

- Gemeenten sluiten aan bij het uitstroomoverleg van PRO, VSO en Entreeopleiding. Hier worden, voor leerlingen die het nodig hebben, afspraken gemaakt in een casuïstiek overleg over de overgang van onderwijs naar een passende vervolgstap;
- Gemeenten sluiten aan bij overleggen van 't WerkTverband op operationeel, tactisch en bestuurlijk niveau;
- Onderwijs deelt onderling stage netwerk. Afspraak is dat als de stageplek vrij is, besproken wordt of het passend is voor leerling en werkgever (open eerlijke communicatie over de (on)mogelijkheden van de leerling is voorwaarde);
- In het kader van de nazorg kunnen gemeenten contact opnemen met onderwijs tot vijf jaar na schoolverlaten over een ex-leerling en zijn of haar aandachtspunten;
- Centrumgemeente Den Bosch ondersteunt VSO en PRO in de nazorg door een run te doen van BSN nummers in BMKI;

ESF ARNO (arbeidstoeleiding Noordoost Brabant)

- In de periode 2016 – 2020 is er samenwerking tussen VSO, PRO en gemeenten op het gebied van ESF. Centraal in de ESF aanvragen staat de arbeidstoeleiding van leerlingen.
- ESF Arno wordt ondergebracht in de werkstructuur aanpak VSV en kwetsbare jongeren, zodat deze afgestemd en ingezet kan worden binnen de speerpunten.

Aanpak Jeugdwerkloosheid 2015-2016

- Het ministerie heeft extra middelen ter beschikking gesteld voor de aanpak jeugdwerkloosheid 2015-2016. Voor de arbeidsmarkt Noordoost Brabant is een bedrag van € 200.000,-- beschikbaar voor een periode van 2 jaar. Hiervan wordt € 170.000,-- ingezet voor de actieve bemiddeling en € 30.000,-- voor versterking samenwerkingsstructuur, communicatie, organisatiekosten;
- De extra middelen worden ingezet voor de actieve bemiddeling van kwetsbare jongeren van 16 tot 27 jaar die geen startkwalificatie hebben (jongeren in de WWB en RMC doelgroep);
- Het doel van de extra inzet is kwetsbare jongeren actief bemiddelen naar en plaatsen op een werkplek;
- Er wordt extra aandacht besteed aan de jongeren zonder uitkering, omdat de voorzieningen voor deze groep beperkt zijn. Hierbij wordt de samenwerking tussen het werkgeversservicepunt, WerkTverband, VSV programmateam en het RMC verder versterkt;
- Bij de uitvoering sluiten we volledig aan bij de bestaande structuren in de regio. Het Werkgeversservicepunt vervult hierbij een centrale rol.

Planning ondertekening convenant

Om in de regio te komen tot een goede samenwerking in de arbeidstoeleiding van jongeren willen we toe werken naar een convenant tussen onderwijs en gemeenten. Om de inhoud van het convenant meer vorm te geven dan puur een intentie tot samenwerking is er door onderwijs akkoord gegeven voor ondertekening 1e kwartaal 2016. Om te komen tot ondertekening volgt hieronder de planning:

- Klankbord concept speerpunten partners werkgroep VSV/Kwetsbare jongeren augustus 2015;
- Bijeenkomst werkgroep Arbeidstoeleiding (OGOO) op 3 en 8 september 2015;
- Bijeenkomst DOVO + Meierij op 1 oktober 2015;
- Bijeenkomst Hofleveranciers overleg regio Oost op 22 september 2015;
- Bijeenkomst werkgroep VSV en Kwetsbare jongeren 25 september 2015;
- Bijeenkomst Bestuurlijk overleg VSV/Kwetsbare jongeren voor akkoord stand van zaken speerpunten op 8 oktober 2015;
- Werkgroep Arbeidstoeleiding in november. Het doel van deze bijeenkomst is: 1. de definitieve speerpunten kort doornemen, 2. komen tot gezamenlijke afspraken om draagvlak te creëren bij de achterban en met bestuurders/wethouders om te komen tot consensus voor het te tekenen convenant, 3. Proces opstellen uitvoeringsplannen afspreken.
- Presentatie speerpunten POHO Meierij en Oost december 2015 / januari 2016;
- Bestuurlijk overleg VSV en Kwetsbare Jongeren in februari/maart 2016 voor het vaststellen van de speerpunten en convenant;
- Concept convenant met speerpunten langs Colleges van B&W Vught, Boxtel, Regio Optimisd, 's-Hertogenbosch, Oss, Cuijk en Boxmeer;
- Uitwerking van de speerpunten 2016 – 2020 in concrete uitvoeringsplannen – start 1 februari 2016 tot zomer 2016;
- Tekenend convenant 31 maart 2016.

Aandachtspunten komende periode

- In de Meierij onderzoeken op welke tafel op tactisch niveau speerpunt 1 en 2 het beste uitgewerkt en gemonitord kunnen worden.
- In het stuk zit nog geen link met de jeugdwet/WMO mbt dagbesteding; de verbeterpunten mbt dagbesteding agenderen op de daarvoor bestemde overleggen.
- Waar mogelijk de speerpunten en actielijnen smarter maken.
- In december wordt bekend hoeveel regionale middelen we krijgen vanuit het ministerie OCW. De middelen blijven gecentraliseerd. In januari ligt er een voorstel bij het bestuurlijke overleg VSV en kwetsbare jongeren over de verdeling van de middelen over de speerpunten.

- Eind 2015 komt er een voorstel voor de benodigde programmamangement binnen de uitvoering van de speerpunten. Deze wordt voorgelegd aan het bestuurlijke overleg.
- Het bestuurlijk overleg VSV en kwetsbare jongeren heeft aangegeven dat het convenant gericht is op jongeren die dreigen uit te vallen in het onderwijs en kwetsbare jongeren die uitstromen uit het onderwijs. Zij hebben aangegeven dat dit niet wil zeggen dat het gremium en de maatregelen niet ingezet kunnen worden voor andere doelgroepen van jongeren. Reden hiervoor is dat de middelen vanuit het ministerie voor deze doelgroep is bedoeld.

CONCEPT

Bijlage 1

Definities

- Kwetsbare jongeren: Alle jongeren die zonder startkwalificatie uitstromen naar arbeid vanuit het VSO, PRO, VMBO, entreeonderwijs en uitvallers MBO niveau 2.
- Overbelaste jongeren: Jongeren met gedragsproblemen of sociaal en emotionele problemen, instabiele thuissituatie, schulden en criminaliteit in de directe omgeving die een groot risico op zowel school- als maatschappelijke uitval die op school moeilijk te handhaven zijn.
- Leerwerkbaan: Een leerwerkbaan is werken en leren tegelijk. Met een leerwerkbaan halen mensen al werkend een diploma.
- Werkervaringsplek: Een werkervaringsplek kan gezien worden als een tijdelijke arbeidsplaats voor jongeren die na school nog niet arbeidsrijp zijn of voor jongeren die werkloos zijn, met als doel werkervaring op te doen, of in stand te houden.

CONCEPT